

SETKÁNÍ S KNIHOU

Učedník

Taran Matharu

Metodiku zpracovala:

Mgr. Šárka Pachlopníková, ZŠ Paskov

Konzultace:

Mgr. Marcela Prokelová, ZŠ Paskov

Věková kategorie:

6. – 9. ročník

Zaměření (cíl, obsah) lekce:

Porozumění textu, kritické myšlení, rozvoj kreativity

Vyučovací předměty:

český jazyk, výtvarná výchova

Bibliografie:

MATHARU, Taran. *Učedník*. Frýdek-Místek: ALPRESS, 2015. ISBN 978-80-7466-690-2.

**Spolufinancováno
Evropskou unií**

Stručný obsah

Než mu schopnost přivolávat démony obrátila život naruby, byl Fletcher prostým kovářským pomocníkem. Nyní se má stát válečným mágem a bojovat proti divokým orkům, kteří ohrožují jeho vlast. Jenže po moci touží i falešní šlechticové a ti tajně připravují zradu. Osud císařství leží ve Fletcherových rukou a jeho jediným pomocníkem je démon Ignatio...

zdroj: <https://www.cbdb.cz/kniha-149085-ucednik-the-novice>

O autorovi

Autor pochází z Londýna, narodil se v roce 1990, po otci je napůl Brazilec a po matce napůl Ind. Obě rodičovské země navštívil a mluví plyně portugalsky. Už jako malý se zamiloval do knížek a literárních příběhů. Říká, že sám je začal psát jako devítiletý. Po absolvování obchodní akademie se v létě 2013 na čtyřměsíční pracovní stáži v divizi digitálního prodeje nakladatelství Penguin Random House detailně seznámil s moderní nakladatelskou praxí. Vzápětí se po krátké cestovatelské fázi pustil do svého díla Učedník. Díky účasti v systému Wattpad.com a také díky každodenní aktualizaci díla jeho popularita bleskurychle narůstala. Za necelý půlrok jeho text četlo přes tři miliony lidí. Dostal se i do pořadu NBC News a poté se definitivně rozhodl pro dráhu spisovatele.

zdroj: <https://www.cbdb.cz/autor-70488-taran-matharu>

Předpokládaná délka práce s knihou – 2–3 vyučovací hodiny (1 vyučovací hodinu je možno zahrnout do výtvarné výchovy). Pracovní listy stačí vytisknout do dvojic.

EVOKACE

1. Předvídání

Knihy, se kterou budeme dnes pracovat, se jmenuje Učedník. Pokuste se na základě názvu odhadnout, o čem kniha asi bude? Kdo bude nejspíše učedníkem a co se bude vlastně učit? K jakému literárnímu žánru byste knihu zařadili a proč?

Zapisujte své odpovědi na tabuli. (Knížní obálku žákům prozatím neukazujte.)

O – Volná odpověď žáka

UVĚDOMĚNÍ

2. Přečtěte si úryvek knihy a odpovězte ve dvojicích na otázky.

Na pergamenu nebyla napsána slova, jen řádky slabik, spíš něco jako hudební do-re-mi než něco z jazyka orků. Jenže netušil, jakého jazyka se vlastně při invocaci používá; nebylo vyloučeno, že orkové to, co se chystal přecíst, přeložili do své řeči z nějakého docela cizího jazyka. Ke všemu James Baker v knize napsal, že tenhle démon už se dostal do moci nějakého šamana a byl „darován“. A kdo ví, co to může znamenat? Prostě ty hlásky přečte a pak se vrátí do teplé postele s příjemným vědomím, že to aspoň zkusil.

Di rah go mail lo fa lo go rah lo...

Začal nahlas číst a připadal si trochu směšně, takže byl rád, že ho nikdo nevidí, snad vyjma duchů dávno mrtvých lidí. Slova mu splývala z jazyka, jako by je znal nazpaměť, a nedokázal by přestat, i kdyby chtěl, měl tak velké puzení vyřknout je nahlas a zřetelně. Celé tělo mu jako hřejivý plášť zalil pocit opilosti, ale místo rozostřeného vidění, jaké cítil po pivu, naopak vnímal vše naprosto jasně, jako kdyby hleděl do klidné vody horského jezera. Fletcher text zaříkadla chápal spíš jako magickou rovnici, v níž se výrazy v různých intervalech opakovaly a při vyslovení téměř tvořily melodii.

Fai lo so nei di roh... (Matharu, 2015, s. 47).

- **Jaký je podle vás význam pentagramu s řádkem slabik, který našel Fletcher? Proč je svitek důležitý? Odpovědi na otázky prodiskutujte ve dvojicích a запиšte je do pracovního listu.**

O – Význam spočívá v jeho potenciální schopnosti zprostředkovat invocaci démona či jiného stvoření. Tento pergamen je klíčovým prvkem pro hlavního hrdinu, který ho objeví, a představuje jakousi příležitost ovládnout magickou moc.

- **Jaké emoce nebo pocity hlavní postava prožívá během procesu invokace?**

O – Během procesu invokace hlavní postava prožívá smíšené emoce a pocity. Zpočátku může pociťovat určitou nejistotu a zvědavost ohledně toho, co proces invokace přinese, zejména proto, že neví přesně, co od toho očekávat. Jak pokračuje v čtení textu na pergamenu a v provádění invokace, může pociťovat vzrušení z toho, že se blíží k objevování nové magické dovednosti či stvoření. Během invokace může postava také zažívat pocit zvědavosti a zájmu, protože objevuje novou část magického světa, která může mít velký vliv na její budoucnost. Nakonec, během celého procesu může postava také cítit určitou míru strachu nebo obav z toho, co by mohlo nastat, pokud by invokace nebyla provedena správně nebo pokud by se její výsledky nedaly kontrolovat. Tyto různé emoce a pocity mohou být doprovázeny fyzickými projevy, jako je napětí nebo zrychlené dýchání, a mohou přispět k napětí a dramatickosti celého procesu invokace.

- **Vymyslete, jakým směrem by se mohl příběh ubírat? Co se s Fletcherem po tajemném zařikání asi událo?**

O – Volná odpověď žáka.

- **Určete, k jakému slohovému postupu úryvek patří.**

- Popis pracovního postupu
- Líčení
- Popis
- Vypravování

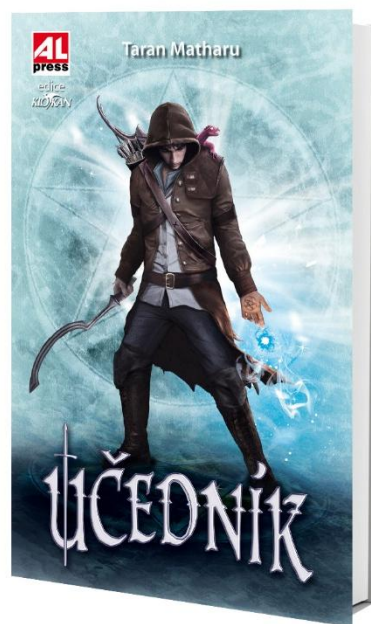
O – d) Vypravování

- **Určete literární žánr ukázky. Shoduje se odpověď s vaším odhadem v úvodní části, kdy jste psali své odpovědi na tabuli? Pokud se neshoduje, na základě čeho jste svou odpověď změnili?**

O – Fantasy

- **Prohlédněte si obálku knihy Učedník. Jak se její grafické zpracování shoduje s tím, co jste si o knize mysleli na začátku hodiny? Zakroužkujte na tabuli odpovědi, které nejlépe odpovídají vzhledu knihy.**

O – volná odpověď žáka.

3. Pokuste se nakreslit démona podle následujícího popisu.

Blog ALPRESS, 2016. Dostupné na:
<https://www.blog-alpress.cz/kniha-ucednik-recenze-knihy/>.

Démoni jsou mocná a často nebezpečná stvoření podobná divokým zvířatům, která mohou být invokována pomocí magických rituálů. Tito tvorové žijí ve svém vlastním světě – Aetheru. Invokátor je ale může v Aetheru ulovit a připoutat k sobě. Následně pak sdílí svou životní sílu a manu, což je kouzelná energie, kterou dokáže invokátor transformovat do zaklínadel.

Démon seděl na bobku v trávě na malém kopečku, asi půl metru od knihy. Za ním Fletcher zahlédl ocas, jímž mrskal jako divoká kočka, a v drápech svíral pozůstatky čehosi černého a lesklého, nějakého raráška připomínajícího hmyz z jiného světa. Hryzal do něho jak veverka do ořechu a s praskáním drtil krunýř hmyzího démona. Stvoření bylo velké zhruba jako fretka, mělo podobně mrštné tělo, ale nohy dost dlouhé, aby dokázalo běžet s elegancí horského vlka, místo aby se plížilo jako ještěrka. Kůže toho tvora měla temně rudou barvu vzácného vína. Na hlavě mu zářily velké kulaté oči barvy surového jantaru a z jejich pohledu číselo intelligence. Fletchera překvapilo, že rarach neměl žádné zuby, které by stály za řeč, a jeho čenich vybíhal do ostrého zobce připomínajícího zobák říční želvy. ... Ocasem švihal sem a tam, celé tělo se mu hadovitě vlnilo. Ocas na konci vybíhal do nebezpečného hrotu, který připomínal špičku šípu vyřezanou z jelení kosti (Matharu, 2015, s. 48–49).

O – volná odpověď žáka

Aktivita je vhodná do výtvarné výchovy. Všímavější žáci by si mohli uvědomit, že na obalu knihy sedí muž na rameni tohoto stvoření. Po nakreslení obrázků můžete žákům opět ukázat obálku knihy s démonem.

4. Přečtěte si popisy démonů a přiřad'te jednotlivá jména démonů k jejich charakteristice.

- a) Gryf
- b) Kanid
- c) Korovec
- d) Křikan
- e) Křikanská vůdkyně
- f) Minotaurus

- 1) *Démoni připomínající ptáky každoročně přelétají přes hominskou část Aetheru a po jeden týden v roce je proto vstup do Prostoru velmi nebezpečný. Příznačné pro ně je dlouhé černé peří. Mají rozpětí křídel dosahující délky muže, přičemž délky letek na koncích obou křídel jsou matně bílé. _____ má děsivý zahnutý zobák, na přední části krku jasně červený lalok a na vršku hlavy červený hřeben podobně jako kohout.*
- 2) _____ *je vůdčím démonem hejna. Je téměř dvakrát tak velká jako průměrný zástupce tohoto druhu a nevyplatí se ji podceňovat. Jsou známy případy, kdy vůdkyně chytila a odnesla mladé kanidy, pokud se jí k tomu naskytla příležitost.*

- 3) *Psu podobný démon se čtyřma očima, smrtícími drápy jakoby liščím ohonem a s výrazným srstnatým hřebenem běžícím po délce páteře. Jejich velikost kolísá od výjimečně velkých psů po malého poníka.*
- 4) *Démon připomínající vzhledem jezevce, opatřený tuhou kůží na pohled téměř nerozeznatelnou od stromové kůry, které využívá k maskování v džunglích Aetheru. Je sice poměrně hojný, ale je obtížné ho polapit vzhledem k jeho sklonu skrývat se na vrších stromů a také kvůli hřbetnímu hřebenu tvořenému jedovatými bodlinami, které dokáže vystřelovat na nepřítele.*
- 5) *Velmi vzácný démon, který občas zabloudí do hominské části Aetheru. Tvor o velikosti koně má tělo, ocas a zadní nohy lva, zatímco hlava, křídla a pařáty připomínají orla.*
- 6) *Tito humanoidní démoni jsou obrovští, chlupatí a svalnatí. Mají hlavu býka a na nohou kravská kopyta. Na rozdíl od křikána mají spárům podobné ruce, kterými dokážou ovládat zbraně. Je ovšem velmi obtížné naučit je s nimi zacházet (Matharu, 2015, s. 313–317).*

O – 1) Křikan, 2) Křikanská vůdkyně, 3) Kanid, 4) Korovec, 5) Gryf, 6) Minotaurus

5. Pokuste se ve dvojicích vymyslet vlastního démona. Jak se jmenuje, jak vypadá a jaké má schopnosti? Můžete popsat i prostředí, ve kterém se tento tvor vyskytuje. Svě odpovědi zapisujte do sešitu.

O – volná odpověď žáka

REFLEXE

6. Shrňte veškeré informace, které jste se o knize dozvěděli, a vytvořte pětilístek.

1) Popište jedním slovem námět příběhu = téma.

2) Odpovězte dvěma přídavnými jmény na otázku – jaké je téma?

3) Vyjádřete třemi slovy děje a činnosti příběhu.

4) Vymyslete větu o čtyřech slovech, která se bude týkat Učedníka.

5) Vytvořte jednoslovné synonymum k tématu.

Pracovní list – Učedník (Taran Matharu)**Přečtěte si úryvek knihy a odpovězte ve dvojicích na otázky.**

Na pergamentu nebyla napsána slova, jen řádky slabik, spíš něco jako hudební do-re-mi než něco z jazyka orků. Jenže netušil, jakého jazyka se vlastně při invokaci používá; nebylo vyloučeno, že orkové to, co se chystal přecíst, přeložili do své řeči z nějakého docela cizího jazyka. Ke všemu James Baker v knize napsal, že tenhle démon už se dostal do moci nějakého šamana a byl „darován“. A kdo ví, co to může znamenat? Prostě ty hlásky přečte a pak se vrátí do teplé postele s příjemným vědomím, že to aspoň zkusil.

Di rah go mail lo fa lo go rah lo...

Začal nahlas číst a připadal si trochu směšně, takže byl rád, že ho nikdo nevidí, snad vyjma duchů dávno mrtvých lidí. Slova mu splývala z jazyka, jako by je znal nazpaměť, a nedokázal by přestat, i kdyby chtěl, měl tak velké puzení vyřknout je nahlas a zřetelně. Celé tělo mu jako hřejivý plášť zalil pocit opilosti, ale místo rozostřeného vidění, jaké cítil po pivu, naopak vnímal vše naprosto jasně, jako kdyby hleděl do klidné vody horského jezera. Fletcher text zaříkadla chápal spíš jako magickou rovnici, v níž se výrazy v různých intervalech opakovaly a při vyslovení téměř tvořily melodii.

Fai lo so nei di roh... (Matharu, 2015, s. 47).

- **Jaký je podle vás význam pentagramu s řádkem slabik, který našel Fletcher? Proč je svitek důležitý?**

- **Jaké emoce nebo pocity hlavní postava prožívá během procesu invokace?**

- **Vymyslete, jakým směrem by se mohl příběh ubírat? Co se s Fletcherem po tajemném zaříkání asi událo?**

- **Určete, k jakému slohovému postupu úryvek patří.**

- Popis pracovního postupu
- Líčení
- Popis
- Vypravování

- **Určete literární žánr ukázky. Shoduje se odpověď s vaším odhadem v úvodní části, kdy jste psali své odpovědi na tabuli? Pokud se neshoduje, na základě čeho jste svou odpověď změnili?**

Pokuste se nakreslit démona podle následujícího popisu.

Démoni jsou mocná a často nebezpečná stvoření podobná divokým zvířatům, která mohou být invokována pomocí magických rituálů. Tito tvorové žijí ve svém vlastním světě – Aetheru. Invokátor je ale může v Aetheru ulovit a připoutat k sobě. Následně pak sdílí svou životní sílu a manu, což je kouzelná energie, kterou dokáže invokátor transformovat do zaklínadel.

Démon seděl na bobku v trávě na malém kopečku, asi půl metru od knihy. Za ním Fletcher zahlédl ocas, jímž mrskal jako divoká kočka, a v drápech svíral pozůstatky čehosi černého a lesklého, nějakého raráška připomínajícího hmyz z jiného světa. Hryzal do něho jak veverka do ořechu a s praskáním drtil krunýř hmyzího démona. Stvoření bylo velké zhruba jako fretka, mělo podobně mrštné tělo, ale nohy dost dlouhé, aby dokázalo běžet s elegancí horského vlka, místo aby se plížilo jako ještěrka. Kůže toho tvora měla temně rudou barvu vzácného vína. Na hlavě mu zářily velké kulaté oči barvy surového jantaru a z jejich pohledu čísla inteligence. Fletchera překvapilo, že rarach neměl žádné zuby, které by stály za řeč, a jeho čenich vybíhal do ostrého zobce připomínajícího zobák říční želvy. ... Ocasem švihl sem a tam, celé tělo se mu hadovitě vlnilo. Ocas na konci vybíhal do nebezpečného hrotu, který připomínal špičku šípu vyřezanou z jelení kosti (Matharu, 2015, s. 48–49).

Přečtěte si popisy démonů a přiřad'te jednotlivá jména démonů k jejich charakteristice.

- a) Gryf
- b) Kanid
- c) Korovec
- d) Křikan
- e) Křikanská vůdkyně
- f) Minotaurus

- 1) *Démoni připomínající ptáky každoročně přelétají přes hominskou část Aetheru a po jeden týden v roce je proto vstup do Prostoru velmi nebezpečný. Příznačné pro ně je dlouhé černé peří. Mají rozpětí křídel dosahující délky muže, přičemž délky letek na koncích obou křídel jsou matně bílé. _____ má děsivý zahnutý zobák, na přední části krku jasně červený lalok a na vršku hlavy červený hřeben podobně jako kohout.*
- 2) *_____ je vůdčím démonem hejna. Je téměř dvakrát tak velká jako průměrný zástupce tohoto druhu a nevyplatí se ji podceňovat. Jsou známy případy, kdy vůdkyně chytila a odnesla mladé kanidy, pokud se jí k tomu naskytla příležitost.*
- 3) *Psu podobný démon se čtyřma očima, smrtícími drápy jakoby liščím ohonem a s výrazným srstnatým hřebenem běžícím po délce páteře. Jejich velikost kolísá od výjimečně velkých psů po malého poníka.*
- 4) *Démon připomínající vzhledem jezevce, opatřený tuhou kůží na pohled téměř nerozeznatelnou od stromové kůry, které využívá k maskování v džunglích Aetheru. Je sice poměrně hojný, ale je obtížné ho polapit vzhledem k jeho sklonu skrývat se*

na vršcích stromů a také kvůli hřbetnímu hřebenu tvořenému jedovatými bodlinami, které dokáže vystřelovat na nepřítele.

- 5) *Velmi vzácný démon, který občas zabloudí do hominské části Aetheru. Tvor o velikosti koně má tělo, ocas a zadní nohy lva, zatímco hlava, křídla a pařáty připomínají orla.*
- 6) *Tito humanoidní démoni jsou obrovští, chlupatí a svalnatí. Mají hlavu býka a na nohou kravská kopyta. Na rozdíl od křikána mají spárům podobné ruce, kterými dokážou ovládat zbraně. Je ovšem velmi obtížně naučit je s nimi zacházet (Matharu, 2015, s. 313–317).*

Shrňte veškeré informace, které jste se o knize dozvěděli, a vytvořte pětilístek.

1) Popište jedním slovem námět příběhu = téma.

2) Odpovězte dvěma přídavnými jmény na otázku – jaké je téma?

3) Vyjádřete třemi slovesy děje a činnosti příběhu.

4) Vymyslete větu o čtyřech slovech, která se bude týkat Učedníka.

5) Vytvořte jednoslovné synonymum k tématu.

Tento materiál vznikl v rámci projektu Místní akční plán Frýdek-Místek IV a je veřejně dostupný pod otevřenou licencí Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International (CC BY-SA 4.0), která umožňuje jeho volné šíření a úpravy za podmínky uvedení autora a zachování stejné licence.